

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	395
Land:	Afghanistan
Kilde:	Landinfo.
Titel:	Respons. Afghanistan: Konflikten mellem hazaraer og kuchier i Behsud-distrikterne i Wardak provins
Udgivet:	6. juni 2011
Optaget på baggrundsmaterialet:	10. juni 2011

Respons

Afghanistan: Konflikten mellom hazaraer og kuchier i Behsud-distriktene i Wardak provins

Problemstilling/spørsmål:

- Hva er hovedårsakene til konflikten mellom hazaraer og kuchier i Behsud i Wardak provins?
- Hvordan er angrepene mellom gruppene organisert?

Kort om bakgrunnen for konflikten

Konflikten mellom hazaraer og kuchier¹ i Wardak provins strekker seg tilbake til Abdur Rahman Khans regime på slutten av 1800-tallet og dets politikk for å sikre kontroll over de hazaradominerte sentrale områdene av Afghanistan (Hazarajat). I tillegg til krigføring, ble innflytelse og kontroll forsøkt etablert ved at religiøst skolerte sunni-pashtunere flyttet inn i områdene. I tillegg ble skatter for hazaraene innført, det ble tilrettelagt for salg og kjøp av hazara-slaver (forbudt i 1923), samt at pashtunere fra sør, primært Kandahar-området, ble oppfordret til å flytte inn i områdene (Milich 2009).

Ifølge Rassul (2010) var hazarasamfunnene i de sentrale delene av Afghanistan relativt selvstendige og uavhengige før Abdur Rahman fikk kontroll. Under Rahman ble mange hazaraer drept eller tvunget til å forlate området og kuchier som var alliert med Rahman, ble gitt rettigheter til beitemark i områdene (Ferdinand 2006, s. 186 – 188)². Hazaraene har siden Abdur Rahmans tid blitt utnyttet og undertrykt av en rekke regimer i Kabul, senest under Taliban, blant annet gjennom skattlegging, redistribusjon av land, tvangsekteskap og promotering av pashtu fremfor hazaragi (hazaraenes talespråk som er en dialekt av dari).

¹ Kuchi betyr "nomade" på dari. Begrepet refererer til sosial gruppe og ikke til etnisitet. Kuchiene er imidlertid i all hovedsak pashtunere fra sør og øst i Afghanistan.

² Ifølge Ferdinand (2006) var det primært Mohmand og Ahmadzai-pashtunere som fikk disse rettighetene i Behsud av Abdur Rahman.

Konsekvensene av Rahman-regimets dekreter, som blant annet gjorde at kuchiene legalt kunne bruke områdene i begge Behsud-distriktene til dyrking og sommerbeite, står fremdeles sentralt i konflikten.

Mens kuchiene hevder at de har vært nomadiske i over 300 år og at dekretene kun formaliserte eksisterende aktivitet, mener hazaraene at dekretene ikke er gyldige, blant annet fordi det ble annullert under Habibullah³ ((Milich 2009; Foschini 2010). *Malik* Kako (som sitert i Ferdinand 2006, s. 189) uttaler at hazaraene ble gitt anledning til å returnere til områdene under Habibullah, blant annet fordi kuchiene, som tidligere hadde blitt gitt rettigheter til å bruke området, selv opplyste overfor myndighetene at de ikke var i stand til å dyrke området. PDPA-regimet fjernet kuchienes rettigheter. De ble imidlertid gjeninnført under Taliban.

Fra og med 2007 har konflikten i Wardak provins, i særlig grad i de to Behsud-distriktene (senere referert til som I og II), blitt mer intens med sesongbaserte voldelige angrep. Det hersker fremdeles stor uenighet om bruk og disposisjon av områdene i Behsud. Under Karzai er konflikten mellom hazaraer og kuchier fremdeles uavklart, både juridisk og politisk.

Sosioøkonomiske forhold

Både hazaraene og de nomadiske kuchiene har vært politisk, sosialt og økonomisk marginalisert i Afghanistan, og spenningsnivået i konflikten må ses i sammenheng med gruppenes generelt svake sosioøkonomiske posisjon. Sammenliknet med den øvrige afghanske befolkning, lever en større andel (over halvparten) av kuchibefolkningen under den nasjonale fattigdomsgrensen (ICON-Institute 2009, IV Key Indicators, s. xix).

Tilgang til landområdene er avgjørende for begge gruppene og tangerer tålegrensene for deres eksistens. Rasul (2010, s.8) peker på begge gruppenes sårbarhet, og betydningen av dette for konflikten:

Their high level of vulnerability means that an incidence of a herder being denied access to water or pasture land or a farmer having his crops eaten by a flock of animals will have a significant negative effect on their livelihoods and thus become a major issue. [...] Understanding the desperation and frustration resulting from livelihood shocks in these communities is a key factor in understanding the violent potential of this conflict.

Kuchiene er grunnleggende avhengige av at husdyrene får tilgang til vann og beitemark, mens hazaraene er avhengige av å dyrke områdene for å sikre sitt levebrød.

3 Abdur Rahmans sønn som hadde makten 1901 - 1919

Etnisitet og regionalisme i Behsud

Utviklingen i konfliktene rundt disposisjonsretten til landområdene i Behsud henger sammen med, og påvirkes av, utviklingen på nasjonalt plan. Dorronsoro (2005, s. 268-269) peker på at en konsekvens av krigen på 1980- og 90-tallet var økt regionalisering:

Several groups underwent a change of status during the war, especially the Hazaras and the Uzbeks who in the past had often been mistrusted and excluded from the army and political authority. These changes had tangible effects in relations between ethnicities examples were a ban on Pashtun nomads from pasturing their flocks in Hazara territory, and pressure on Pashtun minorities in the north due to competition of land. [...] Pashtun minorities were often subjected to pressure by their neighbours and therefore generally supported the Taliban.

Politiske partier og maktpersoner mobiliserte med enda sterkere fokus på lokal forankring, etnisitet og etnisk lojalitet. Den nasjonale utviklingen, regionalisering og etnifisering har forsterket en økonomisk og politisk konflikt som tradisjonelt har sterke etniske og religiøse undertoner.

Rassul (2010, s. 10) mener at kuchiene betoner etnisk og religiøs overlegenhet overfor hazaraene og at denne overlegenheten legaliserer bruksrett:

The fact that most of the nomads are Pashtun enables them to draw upon the history of this country, which has been shaped by Pashtun leadership to build a sense of superiority. A sense of superiority in this case means that the nomads see these lands as rightfully belonging to them and as having an historical understanding of them that is stronger than the settled communities, mixing a sense of superior right with superior might..

Bofaste hazaraer på sin side nærer, ifølge Rassul, sterk mistillit overfor kuchiene, som ses som representanter for den historiske hovedfienden, pashtunere:

There is a sense of fear in settled communities that the nomads will marginalize them even more, drive them further up the mountains and deprive them of their lands and livelihoods. This fear originates from the historical events kept alive among the people of the nomad/Pashtun conquest of their lands under the leadership of Abdur-Rahman Khan and the hardship suffered during the Taliban. The resulting fear and defensiveness is a powerful tool which enables the mobilization of communities, thus making them vulnerable to political exploitation (Rassul 2010, s. 10).

Kuchienes assosiasjon med Taliban bidro antagelig til sementering av frykt og mistillit. Under Taliban ble bofaste hazaraer avvæpnet, mens kuchiene ble gitt tillatelse til å bære våpen. Dette åpnet for at kuchiene, som på grunn av sikkerhetssituasjonen hadde vært borte fra de sentrale områdene siden begynnelsen av 1980-tallet, på ny kunne migrere inn i Behsud (Rassul 2010).

Respons Afghanistan: Konflikten mellom hazaraer og kuchier i Behsud-distriktene i Wardak provins

Fokus på etnisitet og religiøs tilhørighet skaper rom for politisk manipulering og eskalering av konflikten. Konflikten om områdene i Wardak har vært tatt opp i Parlamentet ved flere anledninger. Haji Mohammad Muhaqqeq, hazara og leder for Islamic Unity Party of Afghanistan, uttalte i 2010 at han ville sultestreike om myndighetene ikke tok konflikten på alvor og fjernet kuchiene fra området. Kuchi-parlamentariker Alam Gol Kochi skal ha poengtert: "They [hazaraene] started the dispute and now that they are defeated they are complaining. I will reclaim the [land] as it is a right given by God" (Foschini 2010). Flere hazaraparlamentarikere skal i perioder ha boikottet parlamentet i protest mot håndteringen av konflikten fordi de mener at afghanske myndigheter (Karzai) viser liten vilje til å løse konflikten. En av Landinfos samtalepartnere, som ønsker anonymitet, mener at Karzai i en viss forstand støtter hazaraene, mens representanter for opposisjonen mener at Karzai bedriver et etnisk-politisk spill og egentlig støtter kuchiene.

Sikkerhetssituasjonen

Det bor om lag 5 – 600 000 personer i Wardak provins. Hazaraene utgjør rundt 30 % av befolkningen og er i hovedsak bosatt i nordvestlige deler av provinsen, som inkluderer Behsud-distriktene. Pashtunerne, som utgjør rundt 60 % av befolkningen, er bosatt i de sørlige og østlige områdene (Norges ambassade i Afghanistan, e-post juli 2008).

Utviklingen i den generelle sikkerhetssituasjonen i Wardak påvirker også hvordan konflikten mellom kuchiene og hazaraene utspiller seg. Taliban har i økende grad fått kontroll i de pashtunske områdene, mens områdene dominert av hazaraer har vært mer stabile. Det er rapportert om at enkelte Taliban-grupper i området har gitt støtte til kuchiene.

I sin sikkerhetsrapport om Afghanistan skriver Landinfo (2011, s. 17) følgende om konflikten:

Det er ikke funnet noen løsning på konflikten mellom hazaraer og kuchier, som tidvis blusser opp i enkelte av provinsens distrikter. I henhold til en samtalepartner dreier det seg om distriktene Hisa-I-Awali Bishud, Markazi Bishud og Day Mirdad. [...] Etter at det også i 2010 ble betalt kompensasjon, trakk kuchiene seg ut av området. Det er nedsatt en kommisjon som skal utrede forslag til tiltak som kan bidra til løse konflikten mellom kuchiene og hazaraene. Ifølge to samtalepartnere skal relativt mange kuchier fra provinsen skal ha søkt tilflukt i Kabul.

UNHCR (2010, s. 32) peker på noen konsekvenser av konflikten:

In May 2010, for example, ethnic clashes over grazing rights broke out between the Hazaras and the Kuchis, mainly ethnic Pashtun nomads, in Wardak Province resulting in four fatalities, destruction of houses and displacement. In August 2010, a land dispute between Hazaras and Kuchis in Kabul resulted in the displacement of 250 Kuchi families. Furthermore, the various divisions within an ethnic group may, in some instances, lead to intra-ethnic tension or conflict".

Respons Afghanistan: Konflikten mellom hazaraer og kuchier i Behsud-distriktene i Wardak provins

Voldelige sammenstøt i perioden 2007 - 2011

Utviklingen av sikkerhetssituasjonen i Wardak, hvor både Taliban og Hekmatyar (Hezb-e-Islami) stadig står sterkere, har antagelig betydning for utviklingen av konflikten mellom hazaraene og kuchiene. I midten av mai 2011 opplyste en etterrettelig kilde i Afghanistan via e-post til Landinfo at Wardak er en av de mest usikre provinsene og at det har vært rapportert om bortføringer, plyndring, tyveri og drap, samt utdeling av flyveblader med myndighetsfiendtlig innhold. Ifølge samme kilde ble nesten hele den pashtunske befolkningen i Wardak nektet å gi sin stemme i parlamentsvalget på grunn av press fra opprørsgrupper.

Hvert år i sommermånedene siden 2007, trolig med unntak av sommeren 2009, har det vært alvorlige voldelige sammenstøt i Behsud I og II mellom kuchier og hazaraer. I møte med Den norske ambassaden i 2010 opplyste UNHCR at det ikke fant sted noen voldelige sammenstøt i Behsud sommeren 2009. Det ble hevdet at dette kunne ha sammenheng med oppløpet til presidentvalget i august 2009. Hazaraen Karim Khalili var Karzais visepresidentkandidat, og det ble vurdert som strategisk viktig å holde området stabilt for å sikre stemmer fra hazaraer til Karzai. UNHCR antydte at det ble utbetalt en pengesum til kuchiene, som en slags kompensasjon for ikke å ta seg inn i Behsud eller andre hazaradominerte områder.

Av Landinfos (2011, s.17) sikkerhetsrapport fremkommer følgende: ”I valgåret 2009 ble det gitt 2 millioner amerikanske dollar til sentrale kuchi-ledere for å forhindre sammenstøt. I mai 2010 blusset konflikten opp på nytt, boliger ble brent og familier måtte flykte”.

Ifølge Foschini (2010) uttrykte hazaralederen Muhaqqeq før valget i 2009 tilfredshet med en avtale han inngikk med Karzai som skulle sikre at kuchiene ikke tok seg inn i hazaraområdene. Det er ukjent hva avtalen innebar, men Foschini viser til at det skal ha vært rapportert om at Karzai greide å holde området rolig ved å betale Naim Kuchi, parlamentariker, kuchi-leder og tidligere Talibankommandant mellom to og tre millioner dollar.

IRIN (2010) påpeker også at det ikke kom til voldelige sammenstøt i 2009:

Most Kuchis rely on animal husbandry for their livelihoods but their access to pasture has diminished due to conflict, environmental, demographic, economic and social and political factors over the past three decades. This has resulted in regular violence between Kuchi herders and mostly Hazaras over the past few years except in 2009.

Informasjon i OCHAs månedsrapport (2009a, s. 2) for juni 2009 divergerer i noen grad med informasjonen fra kildene som beskriver 2009 som et rolig år. I rapporten fremkommer at det ifølge UNHCR var voldelige sammenstøt også i 2009. Omfanget av disse synes mindre dramatiske enn det som er rapportert for årene 2007, 2008 og 2010:

UNHCR Bamiyan reports that there have been sporadic clashes between Kuchis and Hazaras in Behsud I and II districts in Maidan Wardak province that left at least three dead and three injured. UNHCR has prepared a contingency plan for potential displacements resulting from the conflict and is holding regular coordination meetings

Respons Afghanistan: Konflikten mellom hazaraer og kuchier i Behsud-distriktene i Wardak provins

with stakeholders. However, it is hoped that the area will remain relatively calm for the rest of the summer).

I mai 2011 hevdet en etterrettelig kilde til Landinfo at 2009 var roligere enn andre år (“than most years”), men at det ble rapportert om hendelser. Samtidig mente kilden at 2009 var noe mer anspent enn i 2008 (“a bit more tense”). OCHA (2009b) rapporterte i juli 2009 at situasjonen i Behsud fortsatt var stabil og at afghanske myndigheter hadde begynt å planlegge vinterassistanse til området på dette tidspunktet. I henhold til kilden over skal kuchier den 25. september 2009 ha angrepet lokale militser i Khawat i Nawour i Ghazni og Kajab i Behsud I og II i Wardak, uten at myndighetene grep inn. Tre personer skal ha blitt drept og to såret i sammenstøtene. Samme kilde beskrev for øvrig forholdene i 2008 som forholdsvis rolige (“relatively calm”) med kun fem mindre konflikter i Behsud I og II og Daimerdad. Kilden opplyste for øvrig at hittil i 2011 har enkelte familier fra Behsud I allerede reist til Kabul. I Kajab Valley skal rundt 80 % av befolkningen ha forlatt landsbyene. Kvinner og barn har reist, mens mennene har blitt igjen for å etterse eiendommene. Lokale tjenestemenn har forøvrig informert Landinfos kilde om av 360 familier fra Kajab er internt fordrevet i Behsud I og II, mens enda flere har reist til Kabul.

På bakgrunn av tidligere og nåværende konfliktdynamikk, mente den samme kilden at det er risiko for ytterligere ustabilitet og sammenstøt mellom kuchier og hazaraer i Behsud I og II. Kilden påpekte likeledes at den manglende politiske viljen fra myndighetenes side til å gripe inn i konflikten, samt stadige utfordringer knyttet til sameksistens mellom den bofaste og nomadiske befolkningen, har ført til at det ikke har kommet til noen løsning på konflikten.

Organisering av angrep

Landinfo har ikke informasjon om hvordan hazaraene og kuchiene faktisk har organisert og planlagt voldshandlinger og angrep. Den informasjon som foreligger indikerer imidlertid at konflikten i stor grad bærer preg av sporadiske voldelige angrep, begrenset til sommermånedene i forbindelse med at kuchinomader har tatt seg inn i beiteområdene i Behsud. Fra 2007 synes sammenstøtene å være mer omfattende enn foregående år, og preget av aktiv bruk av våpen.

I intervju med en fastboende hazara fremkommer det at tyngre våpen ble brukt i Daymirdad i 2008:

[...] Nomads in large numbers armed with different types of weapon, for example, rocket launchers, PK's, Havaan and Kalashnikovs attacked the area. [...] The attacks continued until most of the villages in Kujaab Valley were occupied by the nomads. As a result, nomads in Kujaab killed and injured a large number of people, looted their homes and then set them on fire. For three weeks, the area was under the control of the nomads during which all agricultural fields were totally destroyed (som sitert i Rassul 2010, s. 17).

Foschini (2010) rapporterer at 500 – 1000 kuchier skal ha deltatt i angrepene i 2010, at tyngre våpen ble brukt og at angrepene bar preg av militærstrategisk planlegging, uten at dette beskrives nærmere. Følgende kom fram i intervju med eldre hazaraer: ”They came through Logar and other districts of Wardak: a thousand fighters with pickups, rockets and machine-

Respons Afghanistan: Konflikten mellom hazaraer og kuchier i Behsud-distriktene i Wardak provins

guns. Is it not incredible, they come straight into Hazara villages and nobody notices it!” (Foschini 2010).

Det er rapportert om et titalls drepte for årene 2007, 2008 og 2010. Videre er det rapportert om betydelig materiell ødeleggelse, blant annet i form av brannstiftelser, både på hus som tilhører hazaraene og kuchienes hustelt. Likeledes er det rapportert om omfattende tyverier, eksempelvis av husdyr. Tall fra UNHCR (e-post, mai 2010) viser at i overkant av 1 800 familier ble fordrevet fra området i mai 2010.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

Skriftlige kilder

- Dorronsoro, G. (2005). *Revolution Unending Afghanistan: 1979 to the present*. London: C. Hurst & Co. (Publishers) Ltd.
- Ferdinand, K. (2006). *Afghan Nomads – Caravans, conflict and trade in Afghanistan and British India 1800 – 1980*. København: Rhodos International Science and Art Publishers A/S.
- Foschini, F. (2010). *The Kuchi – Hazara Conflict, Again*. Kabul: Analysts Network (AAN). Tilgjengelig fra <http://aan-afghanistan.com/index.asp?id=1> [lastet ned 31. mai 2011]
- ICON-INSTITUTE (2009). *National Risk and Vulnerability Assessment 2007/8. A profile of Afghanistan*. Kabul: ICON-INSTITUTE. Tilgjengelig fra http://ec.europa.eu/europeaid/where/asia/documents/afgh_nrva_2007-08_full_report_en.pdf [lastet ned 31.mai 2011]
- IRIN, dvs. Integrated Regional Information Networks (2010, 23. november). *Afghanistan: Kuchi minority complain of marginalization*. IRIN. Tilgjengelig via UNHCR Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4cf4f83a14.html> [lastet ned 31. mai 2011]

Respons **Afghanistan: Konflikten mellom hazaraer og kuchier i Behsud-distriktene i Wardak provins**

- Rassul, K. (2010, oktober). *Fractured Relationships – Understanding conflict between nomadic and settled communities in Wardak's pastureland*. Kabul: Cooperation for Peace and Unity (CPAU). Tilgjengelig fra <http://www.cpaug.org.af/file.php?id=10&code=b6de96d> [lastet ned 31. mai 2011]
- Landinfo (2011, 24. januar). *Landinfo temanotat Afghanistan: Sikkerhetsrapport januar - november 2010*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/1525/1/1525_1.pdf [lastet ned 31. mai 2011]
- Milich, L. (2009, juni). *The Behsud Conflict in Afghanistan: a blueprint to avoid further clashes in 2009 and beyond*. Eurasia Critic. Tilgjengelig fra <http://www.eurasiacritic.com/articles/behsud-conflicts-afghanistan-blueprint-avoid-further-clashes-2009-and-beyond> [lastet ned 5. april 2011]
- OCHA, dvs. Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2009a, juni) *Monthly Humanitarian Update. Issue 7: June 2009*. Tilgjengelig fra <http://ochaonline.un.org/afghanistan/Reports/tabid/5289/language/en-US/Default.aspx> [lastet ned 31. mai 2011]
- OCHA, dvs. Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2009b, juli). *Monthly Humanitarian Update. Issue 8: July 2009*. Tilgjengelig fra <http://ochaonline.un.org/afghanistan/Reports/tabid/5289/language/en-US/Default.aspx> [lastet ned 31. mai 2011]
- UNHCR, United Nations High Commissioner for Refugees (2010, 17. desember). *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan*. Geneve: UNHCR. Tilgjengelig via UNHCR Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d0b55c92.html> [lastet ned 31. mai 2011]

Muntlige kilder

- Etterrettelig kilde i Kabul. Synspunkter fremført i flere samtaler i 2008 og 2009.
- Etterrettelig kilde i Kabul. E-post mai 2011.
- Norges ambassade i Afghanistan. E-post, 17. juli 2008.
- Norges ambassade i Afghanistan. E-post, 5. mai 2010.
- UNHCR i Kabul, ved Senior Protection Officer, Rizvi, S. E-post, 25. mai 2010.

© Landinfo 2011

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.